

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos
peltisor egyszeri hirdetése
15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Kösch Árpád
könyvnyomdájában
Eperjes, Fő-u. 59.
Telefon-szám 16.

Ami biztosabb az angol banknál.

«Olyan biztos, mintha az angol bankban volna!» Még nem is olyan régen, a háború előtt, általános, szinte közmondásszerű volt ez a példaszó, ha valamit nagyon erősen akartunk megingathatatlan igazságunk mellett bizonyítani. Ma már semleges államokban, még Amerikában is, kinevetnének bennünket, ha ezzel a hangzatos jelszóval próbálkoznánk. Nem azért, mert minap német Zeppelinek bombázták a világ első hitelintézetének londoni palotáját s az épület egy részét összerombolták, más részét felgyújtották, hanem azért, mert most már az angol bank vasbeton-pincéje is kezd kiüresedni, az aranyrudak elvándoroltak belőle. A világ első uzsorása pénz nélkül van, rosszul spekulált, a háborúból nincs haszna, csak kára van s szégyenszemre kénytelen átvitorlázni Amerikába — kölcsönt kérni az ottani pénzirályoktól. A világ leggazdagabbnak hitt állama, a dölyfös Anglia megalázkodik, előszobázik, kölcsönt kunyorál. Tán kap is óriási kamatra. Anglia kamatot fizet — másnak! Hát ki hitte volna ezt még ez-

előtt másfél évvel is? Pedig így van. A vén uzsorás rossz üzletet csinált, rossz helyre fektette be a háborúba a pénzét. És most üres a kiapadhatatlannak hitt angol bank. Pedig a muszka is, a francia is, meg a többi apróbb betörők is, a taliánnal együtt, ma már egyedül az angol banktól várnak a megváltást, mert mindenütt fogyatéknak kezd lenni az aprópénz. Az ántánt államaiban a nemzeti kölcsönök nem sikerülnek. Így aztán az angolnak kellene a többi pénzelnie. De most már az angol bank sem olyan biztos, mint régente. Mert üres a kassza. Olyan bankba pedig nem igen tódulnak a betevők, ahonnan nem lehet kivenni.

Ismételjük, Anglia sokmilliárdos kölcsönt kért Amerikától. Ezzel szemközt Németország is kölcsönt kért, vett is kölcsönt, de a saját nemzetétől, a saját fiaitól. A fiak megsegítették az édesanyát. Ez óriási nagy különbség. A pénz a családban marad. Mert az édesanya megint csak szétosztja a fiai között. Anglia is szétosztja a pénzt, de a cinkostársai közt. És ezek is, meg maga a vén orgazda is, elfizetik az aranyakat (a kölcsönvett ara-

nyakat!) a szomszédba municióért Amerikának, meg Japánnak.

Németország legutolsó — harmadik — hadikölcsöne váratlanul minden reményesség fölött sikerült. Tizenkétegy milliárd márkát, a mi pénzünk szerint tizenhatmilliárd koronát, eredményezett. A német nép pedig nagyon józan nép. Tízszer is megnézi, hová teszi a garast. És hogy előbb csak ötmilliárdot, másodszor csak kilencet, utoljára pedig majdnem annyit jegyzett, mint az előbbi kettő együttvéve, az azt mutatja, hogy jól állunk, ügyünk a harc-
térén biztatóan halad előre, tehát legjobb hely, ahová megtakarított pénzünket befektetjük: a hadikölcsön. Nincs semmi kockázat és nagy hasznót hajt.

Reméljük, hogy ha ismét eljön az ideje, nálunk, Magyarországon is, a két elsőhöz hasonló vagy még annál is nagyobb sikere lesz a harmadik nemzeti kölcsönnek. Mi nem hordhatunk össze oly szédítő nagy összeget, mint a németek, de azt mi is megtehetjük, amit Németországban minden kistökés, minden kispolgár megtett, hogy hadikölcsönbe fektette pénzét. Mi is megtehetjük ezt. Meg is tesszük. Mert mi is szeretjük a hazánkat, hozzájárulunk ennek

TÁRCA.

A tátralomniczi tisztí üdülőtelepen.

Szeptember 19.

A színes nyári emlékek meghaltak. A mesebeli tündérráyalány elvitte a forró augusztusi napsugarat, langyos, hosszú szeptemberi napok ültek reá az Életre. A fürdőzések szépséges, mámort, illatot ígérő szezonja elmúlt s ködös szeptemberi napokon zakatolva rohant a tátrai express hegyen-völgyön át, hazavitte a sok-sok selyemruhás, parfümös asszonyt, szőke leányt. Elvitte, hazavitte a kábító nyári alkony minden színes emlékét, az üdvöket, szerelmet, csókot ígérő szépséges fürdőszezont.

Mikor szeptember végén Tátralomnicra küldött üdülés céljából a szigorú orvosi-kar, úgy tetszett, hogy szezon után, a fagyos, megholt Tátrába jövök, ahol hideg télies napokon az unalom, az egyhangúság vesz körül, ahol a hófedte bércek közül csak nagyritkán tűz majd halvány arcomra a Tátra fátyolos, fagyos menyasszonya, a nap. Eltemettem hát szívémben minden lázas emléket s a dübörgő vasparipa zakatolva rohan velem a bércek, álmódások hófedte országába! . . .

Mily édes volt a csalódás, mily kellemes a meglepetés! . . .

A Pallas-szállóban levő katonai üdülőtelepen helyeztek el. A fagyos álmódásokat meghazudtolta a tavaszi valóság. . . Most úgy érzem, hogy szeptemberi napokban a legszebb Tátra, amelynek

inkonzekvens eredetiségében öt perc alatt végigélheted az esztendő mind a négy időszakát. Olyan most itt minden, mint egy örökké tetszeni vágyó matrona, akinek bár pusztá énie tiszteletet parancsol, de akinek örökké fiatal lelkében tavaszi álmódások tanyáznak s akinek keblét még mindig poetikus, finomszirmú rózsák díszítik.

Tátralomnicz örökké fiatal, virágos lelke a Pallas-szálló.

Habár a békebeli öltözetek élénk színkeveréke nem is díszíti már annyira impozáns hall-ját, a sok szürke uniformis közül mégis fölhangzik néha a bájos leányarcok, parfümös asszonyok kacagása. A parancsnokság engedelmeivel elhozták üdülő tisztjeink családjaikat, szépséges asszonyaikat. S a csukaszürke háttérhez oly gyönyörűségeesen illeszkedik hozzá az aranyárga hajfűrt, a kipirult, szent vágyódásokkal teli leányarc.

Délre a kedélyes társaság az étkező hosszú asztalainál kap helyet. S az elfogyasztott elsőrangú ebéd után a feketénél ismét felhangzik a pajkos jókedv, a cigaretták füstkarikáin át-átszűrődik a tavasz, kipirult leányarcok üde mosolygása.

A lomniczi csúcs idelátszik az étkezőbe. A déli napsugár forró csókjával halmozza el a szűzi hóleplet, majd ha az üdülő előtti pazar virággyakra téved tekinteted, ott látod ugyanazt a pajkos napsugarat, amely itt bújósdit játszik a vérpiros muskátlik, fehér őszirózsák között. Mily meleg gyönyörűség ez! Mily közel van itt egymáshoz a perzselő nyár s a fagyos, hólepletes tél!

Az olvasószobába látogatok be, össze akarok

barátkozni a helyzettel, rokonlelkeket, ismerősöket keresek. A nagy kerek asztal mellett néhányan belemélyedve a kultúra úgynevezett terjesztőibe. Itt mindenki megtalálja a maga napilapját, szépirodalmi ujságát. Az íróasztalok rendszerint mind el vannak foglalva, innen a hegyek közül is hazaszállnak a gondolatok frott betű formájában. Egy íróasztalnál találok meg egy eperjesi, örökké kedélyes ismerősünket, Nemessányi főhadnagyot. Átlótt máját hozta el üdülni. Sápadtka még egy kissé, majd meggyógyítja a Tátra szűztiszta levegője. Éppen levelet ír, letelepszem hát hozzá. Természetesen (hiszen el sem képzelhető másképen, ha két eperjesi összekerül valahol) Eperjesről szól az ének, Eperjesről, a mi édes, szépséges Eperjesünkről. Egy pillanatra csöndesek leszünk mindketten. . . Mintha mindkettőnk lelke egyszerre szállott volna el a Tarca völgyébe, mintha kettőnk lelke ott Eperjesen ismét találkozott volna. . .

Örökös jókedélye azonban most sem hagyja el. Szeme mosolyra áll s a sárosi tótos dialektusban utánozva töri meg a csendet: «Írja meg azt is, hogy üdvözetemet küldöm a becsületben megöregedett EPERJESI LAPOKNAK».

Kívül hirtelen szél kerekedik. Susogva hajlanak meg a viharvert fenyők széles koronái. Nehéz pelyhekben hull alá a hó, az ötperces nyarat a fagyos tél váltotta fel.

A hall-ban dominóznak, sakkoznak, az asszonyok «Fekete Péter»-t kártyáznak a kiérdemült, meglelelkű harcosokkal.

Szigma.

utolsó erőfeszítéséhez a győzelem érdekében. De meg azért is, mert nálunk is átlátja minden józanul gondolkodó polgár-ember, hogy ez a mi hadikölcsönünk ma már biztosabb hely az angol banknál is.

Üdvözlő szózat

a honalapításban résztvevő kabárd hősök utódaihoz.

Ahhoz a kérelemhez, amelyet Alsóvereczke hazafias lelkésze, *Halatkovits* Emil főesperes intézett a néprajzi térképek készítőihez, minden magyar állampolgárnak, nekem is kötelességem a hozzászólás, csatlakozás.

Ez a kérelem ma, amikor a külföldi térkép-készítő intézetek, köztük a bécsi André-féle műintézet is, a magyar birodalom néprajzi térképét még mindig a bukaresti és belgrádi adatok szerint csinálják, a legörvendetesebb jele annak, hogy ezeket a rosszakaratú adatokat, mint akadályokat a magyar nemzeti birodalom útjából, maguk a hozzájuk hű nemzetiségek fogják megsemmisíteni, eltávolítani végkép, mihelyt felébred bennük a velünk való fajrokonság öntudata.

Az alsóvereczei és havasközi honfitársaink mozgalmát tehát ne utasítsuk vissza, hanem a legnagyobb szeretettel karoljuk fel s tereljük a helyes irányba. Hiszen a magyar néprajzi térkép-készítők nem tehetnek róla, hogy az olasz, német és görög papok tűzzel-vassal kiirtották a magyarság lelkéből őseinek még az emlékezetét is, irodalmi kincseivel, betűivel együtt, amelyeknek létezését csak akkor ismerte el még Akadémiánk is, amikor már maguk az oroszországi tudósok hirdették az ókori szittyá betűk létezését. Sajnos, ezeket ma ó-török betűknek nevezik Radloff után, holott Menander, a Kr. u. IV. században élt görög történetíró már szittyá betűknek nevezte el. Az orosz Radloff azonban nem akarta felújítani a Szittyá-birodalom emlékezetét, mely a Csöndes-Oceántól kezdve az ókori pálóc húnok (a ma már eloroszosított polovczok) földjén túl, az ókori bessenyő-avarok hazáján (a latinok által később elferdített néven ma is Bessarabiának nevezett országon) túl egészen az ókori Kis-Szittyáország nyugati határáig terjedt. Kis-Szittyá-

ország pedig a későbbi Kúnországnak, a mai Románországnak belsejében feküdt, ahol a hajdani jász-kún és jász-tákai (latinosan dac) és székely népek, tehát szittyák juhászainak, vagyis oláhjainak utódai laktak ma. Sajnos, ezeknek ez ellatinosított és eloroszosított véreinknek lelkéből másfélszer év alatt épügi kiölték a szittyá nemzeti öntudatot és közös őseink emlékeit, mint ahogy a magyarsággal történt. Hiszen a magyar szülők Atilla, Árpád és honalapító őseink nevére még ma is megfedekeznek, mikor nevet adnak újszülött gyermekeinknek, tudományos akadémiánk pedig letagadta még emlékeit is annak, hogy nemzetünknek ősi irodalma, vagy legalább szittyá ősi betűi léteztek volna.

A világháború nagy tanulságai folytán azonban nemzetünk minden tagja, de főleg közművelődési egyesületeinknek kötelessége őseink dicső emlékezetének minden kincséhez ragaszkodni és azokat megőrizni, azoknak elismerést, tiszteletet szerezni.

Azért tehát arra kérem Alsóvereczke népének lelki ügyekben hazafias vezetőjét és hazafias érzelmű jegyzőjét, hogy ne tántorítsa el őket semmi akadály kitűzött céljuktól. Követeljük ezentúl is, hogy őket ne a közjük vetődött kisorosz vagy ruthén, rusznia (s nem rusznyák) népek nevére nevezzék el. Követeljük tovább is a magyar nemzethez való faji összetartozandóságuk teljes elismerését. Mert ők a honalapító hún-gár nemzet legvittebb kabárd törzséből származtak, amely törzs ma is él Dáhásztánban és a hajdani Dehisztánban, az adighe-kabárdok és teke-turkománok őshazájában. A Kobardány, Miklósy, Újhelyi, Toma, Ruttkay, Munkácsy, Melles, Pásztélyi, Leövey, Szabó Az-Ary, Bakócs, Markos, Zombory stb. görög-szertartású, de tösgyökeres kabárd szittyá eredetű magyar családok jól teszik tehát, ha Alsóvereczke hazafias lelkésze és közönsége mellé sorakoznak. Ne is pihenjenek addig, amíg ki nem küzdik céljukat: a magyar kabárd ősi név elismerését a közéletben, továbbá a magyar nemzeti nyelv jogainak feltétlen uralmát, a hadseregben és végre legszentebb, mert természetes jogait, az oltárnál.

A kabárdok Árpád vezérére alatt is az első csatában harcoltak Atilla örökségének: a hungár nemzeti államnak visszaállításáért. Utódaikban megisméltődik a honalapítás történelme. Íme, a

hungár nemzeti egység, a hungár nemzeti birodalom és a magyar oltáryelv jogaiért szintén utódaik vették fel (az eddig közömbösségéről ismeretes magyarság helyett) a küzdelmet.

Az ősi dicsőségért lelkesedő magyar nemzet most követni fogja ezt a mozgalmat a teljes győzelemig. Azonban ehhez a győzelemhez szükséges, hogy előbb az egész kárpátvidéki görög kath. magyarság csatlakozzék hozzá, hazafias lelkészeik és jegyzőik vezetése alatt.

A kárpátvidéki nép sorsa nem közömbös előttem. Mindig felejthetetlen lesz előttem ama korszak, amelyben a megboldogult Munkácsy Mihály, volt viski gör. kath. lelkész és Ruttkay Gyula, ma szabolcsi főesperes együtt küzdöttek velem abban a harcban, amelyet Rákóczi hű népének felségítéséért és hazafisága megvédéséért vívtunk. Küzdelmeink voltak kezdeményezői ama mozgalomnak, amely, az általam javasolt nagy bérletek parcellázásával — a beregmezei Schönborn-uradalomban — a ruthén akcióval, állami feladattá tette a népsegítés eszméjét.

A világháború megsokszorozta ezeket a népsegítő feladatokat a Kárpát-vidék népénél, amelynek hazafias lelkészei, jegyzői és tanítói valóban megérdemelnék azt, hogy az egész magyar társadalom olyan forró szeretettel karolja fel törekvéseiket, mint amilyent megérdemel ez a nagy történelmi jelentőségű feladat.

Soraimnak is az a célja tehát (mikor kifejezem üdvözlőmet Alsóvereczke és Havasköz községek hazafias vezetői iránt), miszerint kijelentsem, hogy bennem — bár távol élek tőlük — a kárpátvidéki nép barátai mindig hűséges társakra találnak, aki a legnagyobb örömmel és szolgáló-készséggel fogok fáradozni szent céljuk érdekében, ha eziránt megbízásaikkal megtisztelnének.

Dr. Hollósy István,
O. M. N. E. alelnöke.

A háztartási fémtárgyak rekvirálása.

Vasárnap, szeptember 25-ikén a hivatalos lapban a honvédelmi miniszternek egy újabb rendelete jelent meg, amely a háztartásokban használatos fémtárgyaknak, főként edényeknek, egyszerű asztali készleteknek, mosó- és főzőüstök, tűzhelyekbe beépített vízmelegítő csapokkal együtt, fürdőkádak, fazekak, lábosok, egyszerű

legionáriusokat. A helyzet a legsúlyosabb volt a Marcinkowice-Rodzistow vonalon, ahol a III-ik zászlóalj harcolt. A támogatására küldött I-ső zászlóaljbeli század a leggyilkosabb tűzbe került s parancsnoka, *Milkó* százados is hősi halált halt. Pilsudski négy óra hosszat harcolt egy orosz hadtesttel, majd visszahúzódt Pisarzewiere, onnan aztán a következő napokban előrenyomult és résztvevő a limanowai döntő csatában, a magyar-osztrák sereggel Nowy-Saczra hatolt.

A limanowai csata után Pilsudski légiójával Nowy-Saczon pihenőt tartott. A lakosság nagy lelkesedéssel fogadta a bevonuló hadsereget, de különösen a lengyel honvédeket, a legionáriusokat és Belina ulánusait.

A Karácsony szent ünnepét azonban már nem tölthették a vendéglátó városkában, mert a hadvezetőség Zakliczynre rendelte őket. Nehéz szívvel vettek búcsút a várostól s a város tőlük. A leányok virággal díszítették fel az ifjú harcosokat, a lakosság könnyezett, mikor a „Hej, lövészek...” induló hangjai mellett tovamonultak...

Dec. 22-ikén már ismét tűzben voltak, mely egész dec. 26-ikáig tartott. Ekkor semmisítették meg a benderi gyalogezredet, mire az orosz hadvezetőség legkülönb csapatait, a szibériai lövészeket küldte ellenük. Ezt a csatát *Sosukowski* alezredes újévi napiparancsa örökölte meg a leghívebben ekképen:

„Katonák! A csata, melyet 1914 dec. 22-ikén kezdtetek Lowczówka és Moszna Szlachecka

Lengyel légiók.

írta: dr. Jan Dabrowski.
(Vége.)

Pilsudski Krakóban gyűjtötte össze csapatait és Suchára vonult egy kis pihenőre. De nem sokáig pihenhetett, mert már november végén Limanowo felé rendelték.

Az emlékezetes limanowai csatában a légionáriusok fényes tanúságot tettek katonai értékükről.

A parasztok, birtokosok, zsidók, mindenki támogatta őket. Egyik ezrednek sem voltak oly biztos értesülései, mint a légióknak. A hegyvidéki parasztok (gorálok) életük kockázatásával kikémlelték az oroszok hadállásait és minden mozdulatukról pontos, megbízható jelentést hoztak. A leányok enni-innivalót hordtak a rajvonalba, ami végre is nem volt csoda, mert hiszen testvéreik, fiaik harcoltak ott a zsarnokság ellen.

Csupán egyetlen epizódot jegyez fel. Marcinkowice alatt megsebesült egy légionárius. Egy parasztember bevitte házába és ott ápolta. Másnap kozákok értek a faluba és épp abban a házban kérdezősködtek: vannak-e itt osztrákok? Van egy — felelte nyugodtan a parasztember — de kolerás szegény! A muszkák ész nélkül odébbálltak.

Első összecsapásuk Chyzówka faluban volt, ahol egy orosz ulánus-szadront fogtak el a vezérkarral együtt. Chyzówkáról Jurkówa vonult

az ezred és Jurkóváról a III-ik zászlóalj *Slaw* vezetésével Stopnice Królewszkién át Limanowára, kikergette az orosz előőrseket és elfoglalta a várost. Két nap mulva az oroszok nagy túlerővel és tűzérségtől is támogatva, megtámadták Limanowát s a zászlóalj, melynek még gépfegyvere sem volt, egy egész napi véres harc után Lososina helységbe húzódtott vissza, ahol erősítést kapott. És hogy az I-ső zászlóalj Tymbarkot az ellenségtől megtisztította, az egész ezred előre nyomult.

Dec. 5-ikén a négy zászlóalj Marcinkowicéig jutott és itt kezdődtek a legvéresebb csaták.

A hadsereg főparancsnoksága éjjeli támadást tervezett Nowy-Sacz (Új-Szandecz) ellen és Pilsudskinak kellett elsőnek támadni. Éjszaka Belina ulánusai átkeltek a Dunajecen és két dóni kozákszotnyát vertek szét. A foglyoktól megtudták, hogy két orosz hadtest tart Nowy-Sacz felé s így a város megtámadása egyelőre lehetetlennek látszott.

Éjszaka a légionáriusok a Dabrowáról Nowy-Saczra vivő úton orosz trént vétek észrevenni, melyet Brzora tűzérése rögtön löni kezdett. Mikor aztán Belina ulánusai hajnalban ismét átkeltek a Dunajecen, kiszült, hogy nem tréncsapattal, hanem egy egész hadtesttel állanak szemben. A gyilkos tűz ellenére is az ulánusok csak akkor vonultak vissza, amikor a közeli orosz ágyúút egy valamennyi emberét leterítették.

Az oroszok látva, hogy mindössze néhány ezer emberrel állnak szemben, megtámadták a

gyertyatartók, lábak, rézkilincselő igénybevétel.

Ennek az inhadereg fémszöború esetére is.

Köztudomásbizon számított szövetségeseink folytatásához főként a fémek ségeinket ezen a

Most már meintézkedések, máséget biztosításáseknek egy prog a most kiadott ségletét beláthat

Hogy a korrezzel a rendeltgektől, gondoskoigénybevett fémvasedénnyel s m pótolhatók legyvonása következfel ne szöktesse, és ónoztat vaslé és vas-mosóüstő állapította.

Az az ár, a fémtárgyakért fizeszerint is méltánalább is akkora, lehetővé teszi.

Az igénybevénikkelből és a v tombak, bronz) k

Az igénybevétel és beszolgáltatás után fog külön el birtokosaik haszn

A rendelet k tárgyak beszolgált hosszabb időköz hogy mindenkinek rekvirálással járó

Hogy ugyaní az azt végző bizottsá nek megkönnyít

magaslatain, a leg között, amelyekb résztvev. Kitűnő akadt dolgokat, frontnak az áttörő bízó ellenséggel v kedtek a harcban. Őrnagy osztajjai lan rohamban t rohamat ügyesen é parancsnokok vez mult előre az elle másik ügyesen é három drótsövény foglyot ejtett. Este

nak, amelyeken m ellenség triumfált. teljes készsége, a mind emezek, mind hogy feladatunk p I-ső ezred portyá ellenség megszáll emberből álló járd elfogta a benderi törzskarát, nevezet 2 főhadnagyot, 2 számos foglyot. A 23-ika, frontunk k imitt-amott mind téntek. Mialatt a keményen előreny

gyertyatartók, vasalók, sárgarézláncok, butorlábak, rézkilincsek, zárpajzsok stb. hadicélokra való igénybevétele iránt intézkedik.

Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy a hadsereg fémszükségletét bármilyen hosszú háború esetére is biztosítsa.

Köztudomású tény az, hogy ellenségeink bizton számítottak arra, hogy bennünket és szövetségeseinket a világpiactól elvágvá, a háború folytatásához szükséges fontos nyersanyagok, főként a fémek tekintetében kiéhezhetnek. Ellen-ségeinket ezen a téren is keserves csalódás éri.

Most már megállapítható, hogy azok a szerves intézkedések, melyeket a kormány a fémszükséglet biztosítása végett tett s amely intézkedéseknek egy program szerint végrehajtott pontja a most kiadott rendelet is, a hadsereg fémszükségletét beláthatatlan időre képesek biztosítani.

Hogy a kormány megóvja a közönséget az ezzel a rendelettel járó esetleges kellemetlenségektől, gondoskodott arról, hogy a hadicélokra igénybevett fémedények zománcedénnyel, ónozott vasedénnyel s más hasonlókkal lehetőleg teljesen pótolhatók legyenek s hogy a fémtárgyak bevonása következtében beálló kereslet az árakat fel ne szöktesse, egyidejűleg a csiszolt, zománcolt és ónozott vaslemezdedények, öntöttvas-edények és vas-mosóüstök legmagasabb árát is megállapította.

Az az ár, amit a hadicélokra igénybevett fémtárgyakért fizetni fognak, szakértők véleménye szerint is méltányos, de minden esetben legalább is akkora, hogy pótló tárgyak beszerzését lehetővé teszi.

Az igénybevétel csupán a vörösrézből és nikkelből és a vörösréz ötvözetéből (sárgaréz, tombak, bronz) készült tárgyakra terjed ki.

Az igénybevett tárgyakat bejelenteni nem kell és beszolgáltatásuk csak f. évi november 30-ika után fog külön elrendelteni, ezen időpontig azok birtokosaik használatában maradnak.

A rendelet kibocsátása és az igénybevett tárgyak beszolgáltatása között tehát két hónapnál hosszabb időköz van. Ezen időköz arra szolgál, hogy mindenkinek kellő ideje legyen a hivatalos rekvirálással járó alkalmatlanságoktól szabadulni.

Hogy ugyanis a hivatalos rekvizíció úgy az azt végző bizottságoknak, mint a nagyközönségnek megkönnyíttessék, a honvédelmi miniszter

megbízta a Magyar Szent Korona Országainak Fémközpontja Részvénytársaságot (Budapest, V., Nádor-utca 5.), amely vállalat nem nyereszke-désre alakult, hanem a hadsereg részére szük-séges fémek bevásárlásában a hadvezetőségnek kereskedelmi szervezete, hogy az igénybevett fémtárgyak összevásárlására egy, az ország minden részébe szétágazó kereskedő-szervezetet létesítsen. A Fémközpont megbízottjai, leginkább vaskereskedők, jogosítva vannak az igénybevett tárgyakat szintén minden nyereszke-dés kizárásával hatóságilag megállapított áron össze-vásárolni s azokat a hadvezetőség céljaira a Fém-központnak adják át.

November 30-ikáig az is szabadságában áll mindenkinek, hogy fémtárgyait akár a «Fémet a hadseregnek!», akár a «Vasmoszarat rézmozsárért!» név alatt működő hazafias fémgyűjtés céljaira felajánlja.

November 30-ika után azonban el fog ren-delteni az összes igénybevett fémtárgyak köte-lező beszolgáltatása. A rekvirálást e célra alakított bizottságok bonyolítják le.

A hadicélokra igénybevett fémtárgyakat be-szolgáltatásuk elrendelése után ezekhez a bizott-ságokhoz kell beszállítani, kívánatos tehát, hogy az esetleges bajok elkerülése végett fémtárgyait saját érdekében kellő időben vastárgyakkal pótolja.

Ha azonban ez a pótlás a beszolgáltatás ide-jéig még meg nem történt s birtokosa a be-szolgáltatandó tárgyat egyáltalán nem nélkülöz-heti, az ily tárgyat a beszolgáltatásra kitűzött első időpontban sem kell beszállítani, azonban a tárgyak birtokosa köteles azokat személyesen vagy megbízott útján az átvételi bizottságnak bejelenteni. A bizottság azután mérlegelve a körülményeket, a nélkülözhetetlenség és a pótlás nehézségének mértékéhez képest rövidebb vagy hosszabb határidőt tűz ki a tárgyak beszállítására.

Az intézkedés egész szervezete alkalmazkodni kíván az életviszonyokhoz, s az állam szükségletét oly módon kívánja kielégíteni, hogy a közönség érdeke lehetőleg megkíméltesék.

Ne várjuk be a hivatalos intézkedéseket, mindenki tegye meg a járványok ellen a kötelességét; saját magát, a családját védi vele!

magaslatain, a legnagyobb volt mindama csaták között, amelyekben idáig a légiók I-ső ezrede résztvett. Kitérő orosz gyalogsági divízióval akadt dolgok, melyet különlegesen ennek a frontnak az áttörésére rendelték ki. A sikerben bízó ellenséggel volt dolgok. Soraink fölkeredtek a harcba. Elsőnek régi gárdánk, Smigly őrnagy osztagjai mentek a tűzbe, feltartóztathatlan rohamban törtetve előre. Részleteiben e rohamat ügyesen és derekasan Herwin és Bukacki parancsnokok vezették, az első kitarással nyomult előre az ellenség erős tüzelése közepette, a másik ügyesen átkarolta az ellenfelet, elfoglalt három drótsövénnyel megerősített árkot és sok foglyot ejtett. Este már ti voltatok urai a pozícióknak, amelyeken még néhány órával azelőtt az ellenség triumfált. A parancsnokok felelősséggel teljes készsége, a közvitéznek nemes bátorsága s mind emezek, mind amazok vitézsége nem engedte, hogy feladatunk pusztá teljesítésével beérjünk. Az I-ső ezred portyázói folytatva az üldözést, az ellenség megszállta területre hatoltak. Itt a 8 emberből álló járőr Swiderski altiszt vezetésével elfogta a benderi gyalogezrednek csaknem egész törzskarát, nevezetesen 1 alezredet, 2 századost, 2 főhadnagyot, 2 hadnagyot, valamint további számos foglyot. A küzdelem második napja, dec. 23-ika, frontunk kifejlődésével telt el, miközben imitt-amott mind hevesebb összeütközések történtek. Mialatt a jobbszárny Rilsky zászlóaljával keményen előrenyomult, a balszárny Olszyn,

Grudzinski, Piskor osztagjaival visszaverte az ellenség rohamait, súlyos veszteségeket okozva neki. A szakadatlan küzdelem második napján elfogyott municiónk és élelmünk. Az első részben az ellenségtől zsákmányolt fegyverekkel pótoltuk, az élelmet pedig a győzelem után való leküzdhetetlen vágy kellett, hogy pótolja. Dec. 24-ike erőlködés dolgában nem maradt vissza az előző napok mellett. A harc vonalak 30—40 lépésnyire voltak egymástól. Hasztalan tombolt az ellenséges tüzéség ágyútüze, frontunk állta a tüzet, belevonva a küzdelembe az összes tartalékokat. Az ellenséges harc vonalat újabb és újabb pihent osztagok erősítették.

Katonák! E napon tanúsított szívósságtokkal, keménységekkel és vitézségekkel méltókká letetek azokhoz, akiknek dicsősége ragyog fegyvereitek előtt. Bizonyosságát adtátok annak, hogy nincs az az erőmegfeszítés, nincs az az áldozat, amelyet ne hoznátok, amikor az ellenség megtörni akar benneteket, ti pedig győzni akartok. Az ellenség megtudta, mit jelent az, áttörni akarni a lengyel frontot, midőn rohamot intézett hadállásunk centruma ellen, mert Bojarski parancsnok derekas kontrarohamával visszaverette, rendetlenül visszavonult, néhány tucat foglyot hagyva hátra. Az esti parancs visszavonta vonalunkat állásaiból, hogy egy órára rá ismét odaszóllítsa. És ti visszatértetek és szuronnyal vetettétek ki imitt-amott az ellenséget régi állásaitokból. Visszaverve 16 muszka rohamot, eltávoztunk, hátra-

HIREK.

Kigyózó füstkarikákon

át bámulok bele a messziségbe. A rengeteg fenyveserdők méhéből egy-egy meghitt nyaraló tornya néz fel a tiszta, napsugaras égboltra. Az éles napsugár meg-megcsillan a távoli nyaralók parányi ablakán, forró tekintetével öleli meg az erdőségeken túl égnek meredő havas szikla-csúcsokat. A nyár és tél csokolóznak... Az égnek-törő bérceken vakítóan csillog a milliárdnyi hó-pehely. Mintha a tündéregék nyárkirálykisasznya most élne csókos eljegyzését a fehér köntösbe öltözött télkirállyal. Valami idegenszerű édes melegség ül reá a lelkemre, tekintetem odatapad a csillogó bércekre, halk nászindult suttog a langyos szellő...

Kigyózó hosszú füstkarikákon át bámulok bele a messzi semmisségbe. Lelkemen ezernyi édes gondolat rohan keresztül... Úgy érzem, mintha átlátnék a meredek sziklafalakon, mintha odalátnék a sápadt cár végtelen birodalmába, mintha azokat látnám, akik egy esztendővel ezelőtt a felséges sziklaormokat védtek meg borzalmas fáradságok, nélkülözések árán. Vajjon milyennek látták a kimerült harcosok azt, amit most én nézek, vajjon hány száraz sóhaj ölelte meg akkor az isteni bérceket, vajjon hány égett arcra ült ki az éhség, ott a magas hegyek között?...

Minden sóhajom válasz nélkül marad, csak azt érzem, hogy a felséges szirtek a pokol tűzkapui voltak egykor, hogy a csendes álmódásokat tompa ágyúdörgések szakították ketté, hogy a Kárpátok éles bérceit a nagy Isten is a mi várunkká építette meg...

Most ismét visszaköltözött az álom az álmok tündérországaiba. Nyárkirálykisasszony csókos, mámoros eljegyzését üli a kényes hólepelbe öltözött tündérkirállyal...

Vajjon ugyanily melegséggel tűzött volna le akkor is a nap, ha a cár lelketlen katonái elvették volna tőlünk ez isteni bérceket?... Avagy csak én látom ily verőfényesnek a napsugarat csak azért, mert magyar vagyok?... *Szigma.*

Szinyei Merse István főispán — tekintettel a rekonstrukció nagy munkájával járó, minden idejét igénybe vevő elfoglaltságára — magánfeleket csak péntek d. e.-ként 10—12 óra között fogad.

hagyva 100 elesettet, az ellenfél nem kevesebb mint 4000 sebesültet és halottat veszett a lowczóvkai harcokban. Eltávoztunk, magunkkal vive 600 foglyot, köztük 18 tisztet.

Katonák! A lowczóvkai csatában olyan vitézségről tettetek tanúbizonyságot, mely tisztelettel hatja át a hadsereget irántatok s melyért az ellenség a halottak és sebesültek halmaival kénytelen fizetni. A ti hadi-ténykedéseitek életrekeltek a lengyel fegyverek régi tradícióját. A lengyel harcok és fádalmak ez ősrégi és örökké élő dicsősége nevében a mai parancs beiktatja a Lengyelországért elesett hősök kimeríthetetlen névsorába *Kuba-Bojarski*, az I-ső zászlóalj parancsnokának, *Slomka*, az I-ső zászlóalj parancsnok-helyettesének, *Nielski*, az I-ső zászlóalj 2-ik százada századosának, *Zagórski*, a II-ik zászlóalj parancsnokának, *Król-Kaszubski*, szakaszparancsnok, *Kedziarski*, valamint mindama vitézek nevét, akiknek emlékét örökké fogja őrizni a Haza.

A parancsnokság nevében istenhozzádót mondva a sebesülteknek és kívánva, hogy mihamarább térjenek vissza, köszöntelek benneteket, katonák, a csatatéren elesett I-ső ezredbeli közvitéz, *Lubon* szavaival: Éljen Lengyelország! Légionáriusok: előre!

A lowczóvkai csata a legvéresebb csaták egyike volt, amelyekben Pilsudski dandára résztvett. Az oroszok annál hevesebben támadtak, mert tudták, hogy a «lázadók» állnak szemben velük. És miként parancsnokságunk megállapí-

Harctéri híreink olvasói-hoz. Lapunk mult számában felszólítást intéztünk Sárosvármegye és Eperjes város közönségéhez, melyben hőseink emlékművének felépítéséhez való hozzájárulását kértük. E célra lapunk kiadóhivatalában gyűjtőívet is nyitottunk. • Ehelyütt arra kérjük harctéri híreink olvasóit, hogy fáradozásunk ellenértéke fejében néhány fillért dobjanak gyűjtőperselyünkbe. • A szerkesztőség időt, munkát, kiadóhivatalunk pedik anyagit nem kimélve, tizennegyedik hónapja minden nap, néha kétszer is, plakatirozza a legújabb harctéri jelentéseket, illetve a hivatalos jelentéseket. Ellenértékül mit sem kérünk olvasóinktól, csak dobjanak néhány fillért, ki-ki vagyoni állapotához mérten, hogy az ily módon begyűlt összegből méltó emléket állíthassunk Eperjes város temetőjében nyugvó hőseinknek. A szerkesztőség.

Személyi hír. Dr. Novák István eperjesi m. püspök több napra a fővárosba utazott.

Gr. Széchényi Aladár adománya. Gr. Széchényi Aladár, Krasznahorkaváralja ura a következő levelet intézte Sárosvármegye alispánjához, Tahy Józsefhez: „Nagyságos Alispán úr! Elszomorodott szívvel láttam Zboró község rettenetes sorsát. Bejelentem, hogy a község újrakeletkezéséhez 25,000 azaz huszonegyezer koronával fogok hozzájárulni. Adományom indokai: 1. hogy lehetővé tegyem, miszerint ezen, hazai történelmünk egy dicső korszakának emlékezetes helye a késő utókor részére fenmaradhasson, 2. kegyelemem néhai anyai nagyatyám, Andrássy György gróf emléke iránt, ki Sárosvármegye főispánja volt, és 3. mert György fiam Zborónál két ütközetben résztvevén, vitézül harcolt hazáért és királyért. A háborúban feldúlt tűzhelyeket újrakeletkeztető országos bizottsággal már érintkezésbe léptem. Fogadjon Nagyságos Alispán úr kiváló tiszteletem jelenségét, mellyel maradok Krasznahorkaváralja, 1915. szept. 12. kész szolgálja Széchényi Aladár gr.”

Maróthy (Moretti) Dezső, országos képviselő restaurátor e napokban Eperjesre érkezett, hogy püspökünk régi festményeit restaurálja.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

totta, még a dum-dumlövedékek használatától sem riadtak vissza, így *Manasterski* főhadnagy is dum-dumgolyó-ütötte sebébe halt bele Budapesten.

Legfájdalmasabb vesztesége volt a légiónak *Bojarski* (Kuba) őrnagy eleste, aki *Zymirski* után vette át az I-ső zászlóalj parancsnokságát és egyike volt a legjobb tisztnek.

Az elesett hősök sorában ott volt *Urzupis* Jenő tiszt, továbbá *Wyszynacki* János és *Kamienski* Kázmér altisztek, akik a lövészegyletek szervezése körül vezetőszeretpet vittek. Legmeghatóbb volt *Kamienski* halála, aki Lubon néven szolgált. Mikor látta, hogy a sebéből előtörő vért nem bírja elállítani, ereje végső megfeszítésével az ellenségnek rontott és kiáltotta: «Éljen Lengyelország! Előre, légionáriusok!» És ekkor fúródott fejébe egy másik golyó.

A légionáriusok hősiességükkel a legnagyobb elismerést aratták. A hadosztályparancsnok a csata után kiadott parancsában a légio parancsnokának, tisztjeinek és legénységének rendkívüli hősiességéért, amellyel a cs. és kir. hadsereget támogatták, a legmagasabb szolgálat nevében legmélyebb elismerését és köszönetét nyilvánította. Ljubovic hadtestparancsnok kereken ajánlotta, hogy a légio térjen pihenésre, mert rászolgált, és 149-et kitüntetésre terjesztett fel. Hasonlóképpen elismerését fejezte ki Ferdinánd kir. herceg, a IV-ik hadsereg parancsnoka is.

...

Dr. Novák István eperjesi m. püspök rendelete a ruthén nyelvnek a felekezeti népisiskolákban való tanítása tárgyában, melylyel lapunk mult számában vezetőcikkben foglalkoztunk, megjelent.

Kitüntetések a Ksod. vasútnál. Azt az önfeláldozó tevékenységet, melyet a katonai szállítások alkalmával sokszor igen nehéz körülmények között derék vasutasaink kifejtettek, nálunk is méltányolta a királyi kegy. *Kravjanszky* Ede helyettes-főnök, főellenőr a koronás arany-éremkeresztet, *Memlaur* Károly hivatalnok az arany-éremkeresztet, *Tomasek* Lajos raktárnok a koronás ezüst-éremkeresztet, *Esztetcsko* Kristóf váltókezelő, *Váradí* István tolatásvezető, *Szusz* Károly, *Tarnai* József vonatvezetők, *Szalanyina* Mátyás kocsirendező az ezüst-éremkeresztet kapta, valamennyien a vitézségi érem szalagjával.

Új nemzeti hadikölcsön!

**A kormány a végleges
győzelem biztosítása
érdekében újból köl-
csönért fordul a nem-
zethez!**

A harmadik 6%-os magyar hadikölcsön október közepén kerül kibocsátásra.

Hadikölcsönt jegyezni mindnyájunk hazafias kötelessége!

**Felvilágosítást szívesen ad s
jegyzéseket elfogad a**

Sárosvármegyei Takarékpénztár

**mint a nemzeti hadikölcsön
hivatalos aláírási helye. :::**

Az eperjesi Katonaotthon szeptemberi havi jelentése. Mult hónapban összesen 1039-en jelentek meg és pedig: 355 magyar, 138 német, 284 tót, 261 cseh és 1 román. Sok mindenféle tárgyú iratkát osztottunk ki közöttük. Megírtak 250 drb levelet, 100 drb tábori és 80 drb képeslevelezőlapot. A napilapok hosszú sorozatát olvashatják, melyeknek nagyrészt át is adjuk nekik, hogy olyanok is olvashassák, kik nem jelenhetnek meg. Kaptak cigarettát és szivart. Tervebe van véve egy analfabéta-tanfolyam megnyitása. Mily hazafias dolog volna városunk áldozatkész közönségétől, ha hathatósabban támogatná a Katonaotthont!

Kérelem. *Berki* Anna zenésznő csütörtökön reggel 9 órakor áthaladva a Flórián-utcán, elvesztette 250 korona készpénzét. Kéri a megtalálót, hogy ezen összeget 20 korona ellenében lapunk kiadóhivatalába beszovalgatni szíves legyen.

Ma utoljára Excelsior. Mint előre jelentettük, az *Excelsior* eperjesi bemutatója kielégítette a legkényesebb igényeket is. A balett-dráma, amelynek pompás zenéje van, *fényes sikert aratott.* Hasonlóan művészt produkáltak a szereplő színművésznők, *Balogh* Böske, *Balogh* Tilda és *L. Radich* Margit is, akiket túláradó lelkesedéssel ünnepelt a közönség. Ma, szombaton ismét *három* előadás lesz: *délután 5, este 7 és este 9 órai kezdettel.* Jegyek az Olympia mozgószínház pénztáránál válthatók és ajánlatos, hogy idejében tessék jegyekről gondoskodni.

Hősi halál. A cs. és kir. 67-ik gyalogezrednek az iskolaszékhez intézett átirata szerint *Strissovsky* László hernádszokolai r. kath. el. isk. tanító még mult évi okt. 19-ike és nov. 4-ike közötti időben az északi harctéren hősi halált halt. A megboldogult nős ember volt. Neje Kárász Irén abosi r. kath. el. isk. tanítónő; gyermeke nem maradt. Legyen emléke áldott a hazáért vért ontott hősné.

Moskovics Frigyes ötvöstannagató, a cs. és kir. 85. gyalogezred önkéntes hadapródja szeptember hó 25-ikén az északi harctéren, hazája és királya iránti kötelességének hű teljesítése közben, orosz golyótól fejen találva, 21-esztendőös korában hősi halált halt. Három évvel ezelőtt a kollégiumi főgimnázium növendéke volt. Bajtársai Novo-Zalosse mellett külön sírban helyezték örök nyugalomra. A fájdalom és a mély részvét tegye könnyűvé és elviselhetővé a föléje boruló idegen rögöt és válják kimondhatatlan boldogsággá a fájdalomnak minden egyes keserű cseppje, mely a szívnak mélyéből érette hull!

Áthelyezés. *Kertész* Jenő csendőrszázados, eperjesi szakasparancsnok, szárnyparancsnokká történt kinevezés mellett október hó 1-jével Segesvárra helyeztetett át.

Kitüntetés. *Ófelsége Gyula* Józsefet, a 9-ik honvéd-gyalogezred főhadnagyát, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a III. oszt. katonai érdemkeresztet tüntette ki.

Új raktárfőnök. A Ksod. vezérigazgató-ságának megbízásából az eperjesi állomáson a raktárfőnöki teendőket végzésével *Sobvári* István főellenőr van megbízva.

Halálozás. *Szemere* Dezső kir. járásbíró, népfelkelő-hadnagy életének 44-ik évében szept. 27-ikén véletlen szerencsétlenség áldozata lett. A család a megboldogultól a következő gyászjelentést adta ki: „Ozv. Szemere Dezsőné szül. jenői Jeney Margit, úgy a saját, mint gyermekei: Edith, Hilda, Eszter és Csaba, valamint a rokonság nevében is, mélyen megtört szívvel jelenti imádott jó férje Szemere Dezső de eadem et genere Huba kir. járásbíró, m. kir. népfelkelő-főhadnagy életének 44-ik, boldog házasságának 11-ik évében, véletlen szerencsétlenség folytán f. évi szeptember 27. napján Mezőlaborczon történt gyászos elhunyását. Drága halottunkat f. évi október 2-ik napján Mezőlaborczról Eperjesre hazaszállítva, délután 4 órakor a vasúti állomástól az ev. ref. egyház szer-tartásai szerint helyeztük örök nyugalomra. Eperjesen, 1915. szept. 30-ikán. Áldás és béke lengjen a felejthetetlen jó férj, gondos családapa, szerető testvér, rokon, királyához hű, hazáját szerető s kötelességtudó katona drága hamvai felett! Szemere Bálint és neje Dráveczky Tezéz, Szemere Márton és neje nyitraivánkai Vitéz Katalin, Szemere Kálmán, Szemere Béla és neje ippi és érkeserűi Fráter Eszter, mint testvérei és sógornói. Jenői Jeney József és neje pataki Potoczky Ilona, mint apósa és anyósa. Dr. Jenői Jeney Zoltán, Jenői Jeney Lenke és férje lázi és berniczei br. Ghillány József, Jenői Jeney Kálmán, mint sógorai és sógornője.”

Köszönetnyilvánítás. *Grossmann* Anninné úrnő 10 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

Előjegyzéseket

a legközelebb kibocsátandó

III. M. HADIKÖLCSÖNRE

az eredeti feltételek mellett
már most elfogad ... az

Eperjesi Takarékpénztár.

Hőseink emlékművére tahvári és tarkeői
Tahy Paula 5 koronát adományozott.

«A Társaság». Berkes A. kedves rajzát hozza
A TÁRSASÁG a címlapon. Az egyre népszerűbbé
váló lap mellett is szébbnél-szebb illusztrációkkal
és aktuális ...-ekkel kedveskedik olvasóinak.
A szövegrészben ...-r István regénye mellett
Újfalussy Amadil szép útítarcáját, Lampérth Géza
pompás egyfelvonásos vígjátékát, Samassa Déry
Annie szép cikkét és a Miért? rovat aktualitáit
emeljük ki. Verset íj. Wlassics Gyula és Somlyó
Zoltán írtak. Ezenfelül több apróbb cikk és divat-
levél egészíti ki a lap tartalmát. A TÁRSASÁG
előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyed-
évre 5 kor., mutatványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Varsó meghódítása általános örömet
keltett annak idején és most nem kevésbé kelt
feltűnést az, hogy az «Uránia»-színház sietett
leköttni a «Varsó meghódítása» c. filmet, mely a
közös hadügyminisztérium által eszközölt felvétel.
Ígazán csodálkozásunknak kell kifejezést adni,
hogy a meghódított területek engedélyezett fel-
vételeit az «Uránia» oly gyorsan adja át közön-
ségünknek, így most már részünk volt Lemberg,
Ivangorod, Przemysl felvételeiben, és amint tud-
omásunkra jutott, legközelebb Breszt-Litovszk
és Novogeorgievszk kerülnek sorra. Legközelebb
még nagyobb attrakcióban lesz részünk, mert
az olasz harctér felvételeit is kizárólag az «Uránia»-
színház szerezte meg. Varsót ma szombaton és hol-
nap vasárnap mutatja be az «Uránia», ugyanakkor
bemutatásra kerül még «A cigányszeretem» c.
háromfelvonásos színmű; erről a filmről csak azt
jegyezzük meg, hogy Budapesten még ma is
műsoron van, ami nem is csoda, mert a főszere-
peket nem kisebb művészek alakítják, mint Erna
Morena, Bogia Horska és Erich Kaiser Tiits.
Itten említjük meg, hogy az «Uránia» 65 kor.-t
juttatott a kárpáti falvakban elpusztított iskolák
egyikére. Az összeget Az Est útján adták át.

Felügyelőt óhajtott alkalmazni a Vakok Eper-
jesi Intézete. Az állás nagyobb középiskolai ta-
nulóknak vagy joghallgatóknak alkalmas. Pályá-
zók bővebb felvilágosítást kaphatnak a Vakok
Eperjesi Intézetének igazgatóságánál (Kossuth
Lajos-utca 37.).

Nyilvános nyugtázás. Az orosz betörés
sújtotta sárosvármegyei lakosok javára adományoz-
tak: Langer Irén gyűjtése az áll. napközi otthon
növendékei között, Lövéte (Udvarhely vm.) 20 kor.,
Tahy Erzsébet, Nyirjes 100 kor., Bánó Iván, Bártfa
20 kor., «Erzsébet» Jótékony Nőegylet, Kiskún-
félegyháza 600 kor., Felsőszépfalvi körjegyzőség
40 kor. 03 fill., Korompai szolgabírói kirendelt-
ség 10 kor.; össz. 790 kor. 03 fill. Az eddig
kimutatott gyűjtés 87,736 kor. 58 fill. Összesen
88,526 kor. 61 fill.

Tűzeset. Szept. 27-ikén Buday Jánosnének
rőzsautcai háza ismeretlen okokból kigyulladt és
leégett.

Pénztárcát veszített el Pillár András
67-es közlegény a Fő-utcán. A pénz saját be-
vallása szerint 80 koronát tett ki.

Meghívó. Az eperjesi ág. h. ev. Kollégium
főgimnáziumának tizennyolcszázötven tanuló
közül kilencen hadbavonulnak. E tanulóktól okt.
10-ikén, vasárnap d. e. 11 órakor a Kollégium
nagytermében búcsúzik el a tanári-kar és az
ifjúság. E családi jellegű búcsúünnepélyre a
nagyközönséget is tisztelettel meghívja a kollé-
giumi főgimnázium tanári-kara és ifjúsága. A
búcsúünnepély programja: 1. Gaal: «Népek
őre». Előadja a főgimn. Dalkör Borsody Károly
tanár vezetésével. 2. A hadbavonuló ifjaktól bú-
csút vesz Gömör János főgimn. igazgató; a
hadbavonulók nevében válaszol Gruber Sándor
VIII. o. tanuló. 3. Wagner: «Császáranduló». Két
zongorán előadják Déry György VII., Fried-
länder Ella VI. és Lukovich Emmi IV. o. t.
4. Télihívás. Írta Vértessy Gyula, szavalja Klein
Pál VIII. o. t. 5. Wieniawski: «Kujawiak». He-
gedűn előadja Bertalan Dezső VIII. o. t.,
zongorán kíséri Papp Lujza VII. o. t. 6. «Él-
ményeim Eperjesen a háború alatt.» Írta Ne-
umann Ernő VIII. o. t., felolvassa Fellner István
VIII. o. t. 7. Papini: «Hegedűkettős». Előadják
Bergmann Jenő VII. és Bertalan Dezső VIII.,
zongorán kíséri Sívári Ilona VI. o. t. 8. «Sír-
ásás a Visztula mellett.» Írta Keéky István,
szavalja Késmárszky Árpád VIII. o. t. 9. Hubay:
«Csárdajelenet». Hegedűn előadja Bergmann
Jenő VII. o. t., zongorán kíséri Hoffmann Olga
zeneiskolai tanárnő. 10. Szózat. Énekli a közönség.

Katasztrófa. Palcsák Máttyás 81-éves ker-
tész, eperjesi lakos a löcsei-úti vasúti őrház felé
egy tehenet hajtott. A síneken keresztül vezető
úton éppen akkor talált átmenni, amikor a vonat
arrafelé jött. Az Orló felől berobogó vonatot a
tördött és süket aggastyán nem vette észre és
így szerencsétlenségére a vonat kerekei alá került.
Palcsák Máttyás azonnal meghalt.

A hadseregőparancsnokság Orosz-
országnak az osztrák-magyar katonai igazgatás
alatt álló területeire kiadandó útlevelek ügyét
akként szabályozza, hogy akik az elfoglalt terület
határát átlélik, megfelelő útlevelel kell hogy
igazolják magukat s ez útlevelet a hadügyminisz-
tériumnak, vagy a hadseregőparancsnokságnak
(hadtáplóparancsnokságnak), illetve valamely ki-
rendelt útlevelvizsgáló-állomásnak láttamozásával
kell ellátni. A hadseregőparancsnok most emlí-
tett rendeletének 6. §-a szerint azonban azok a
személyek, akik a rendelethez mellékelt minta
szerint kiállított és a mintában megjelölt módon
hitelesített és láttamozott értesítő-ívvel igazolják,
hogy valamely belföldi kereskedelmi vagy ipar-
vállalatnak a képviselői, az útleveleinek a fentiek
szerint előírt láttamozására nincsenek kötelezve.
Az elfoglalt területekre utazni szándékozó ipar-
osok és kereskedők az értesítő-ív (Auskunftsbogen)
mintáját a kereskedelmi és iparkamaránál szerez-
hetik meg.

Pályázat. A cs. és kir. hadügyminisztérium
nagyobb mennyiségű báránybőrt szándékozik ki-
adni konfekcionálásra szakmabeli cégeknek s kis-
ipari szövetkezeteknek. A beadandó ajánlatok a
hadügyminisztériumhoz címezve a kassai keres-
kedelmi és iparkamaránál nyújtandók be, amely
a kellő felvilágosításokat készséggel adja meg.

SCHULZ

Gőztéglagyarak r.-t. Szucsány
fagy- és viharálló
vörös tetőcserepei

legkiválóbb minőségben (10 évi jótállással)
□ kaphatók □

ÚJVÁRI BÉLA és TÁRSÁNÁL
•• Eperjes, Szebení-út 6. ••

Szülők!

Jegyezzétek meg magatoknak jól!

Ha gyermeketek rosszul tanul, rosszkedvű,
fáradt vagy levert, nézzetek a szájába. Az ok
igen sokszor a rossz fogakban rejlik, amelyek a
gyermeket már önmagukban véve is zavarják,
főleg azonban azáltal ártanak az egészségnek,
hogy a bennük megtelepedett baktériumok mér-
geket termelnek, amelyek a gyermek gyomrába
és vérebe jutnak. Ezáltal veszélyeztetik a gyer-
mek egészségét, rosszulétet, fejfájást, fáradtságot,
levertséget, gyakran emésztési zavarokat okoz-
nak, sőt nem ritkán ragadós betegségek kút-
forrásai.

Nem hangsúlyozhatjuk tehát eléggé, hogy a
gyermeket fogkefével és fertőtlenítő szájjal
(Odolla) végzendő rendszeres fogápoláshoz szok-
tassuk, mely meggátolja a bomlási termékek
keletkezését. Naponta reggel és este végzett
alapos szájtisztogatás Odolla, megóvja a gyer-
meket az egészségrontó erjedési folyamattól és
azonkívül épségben tartja fogait.

A gyermekek szívesen használják az Odollt,
mert kellemes íze van és nagyon üdít. Az a pár
korona, amit évente Odolla költségek, bőséges
kamatot hoz, mert védekezni nemcsak könnyebb,
mint gyógyítani, hanem — olcsóbb is.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-
fiókegylet javára a következő nemesszívű ado-
mányok folytak be szept. 25-ikétől okt. 1-jéig:
Kézpénzben: 246 kor. 40 fill.: a margonyai
körjegyző gyűjtése; 50 kor.: Szinyei Merse Ist-
ván október hóra; 10 kor.: Klefner Gyula és a
giráltyi járás főszolgabírája; 8 kor.: Fotta István.
Természetbeni adományok: özv. Piller Sándorné
1 hordó bor, Both Gyuláné 1 kosár gyümölcs,
Meliórisz Ilka 6 mm. burgonya, Pálesch Árpádné
harisnyavételre 20 korona, Bujanovics Gyuláné
gyümölcs. Mindezekért őszinte hálás köszönetet
mond az elnökség.

**Nagyszalonta is felépít egy felvidéki
falut.** Nagyszalonta város képviselőtestülete a
minap ülést tartott, amelyen a felvidéki falvak
felépítésével foglalkoztak. A képviselőtestület álta-
lános lelkesedéssel elhatározta, hogy nagyanyú
mozgalmat fog indítani, amelynek az a célja, hogy
Nagyszalonta városa, amelynek lakossága kedvező
anyagi helyzetben van, egymaga építtessen fel a
felvidéken egy falut. A képviselőtestület a város
mindig áldozatkész közönségének buzdítására
egymaga ötezer koronát szavazott meg a fel-
építendő község javára. A képviselőtestület inten-
ciójának megfelelően az ötezer koronát egy Arany
János nevű iskolára vagy óvodára felállítására
fordítják. Ugyancsak a képviselőtestületi gyűlésen
Balog Mihály földbirtokos hatszáz koronát ado-
mányozott a nemes mozgalom céljaira.

Pályázati hirdetés. A kassai kereskedelmi
és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a
budapesti honvéd központi raktár pályázatot
hirdet 150—200,000 pár halinacsizmára és 200,000
darab szőrmémellényre. Az ajánlatok október
8-ikáig nyújtandók be, a szállítás pedig hetenként
történhetik ez év december 15-ikéig, illetve a
mellényekre ez év végéig. Közelebbi feltételek a
kassai iparkamaránál vagy a honvéd központi
raktárban megtudhatók.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Az elpusztult kárpáti falvakért. Az
északkeleti vármegyék feldúlt falvainak újjáépít-
ésére Nyitra megye törvényhatósági bizottsága
60,000 koronát szavazott meg legutóbbi rend-
kívüli közgyűlésén. A vármegye pénzén újjá-
építendő község «Nyitrafalva» nevet fogja viselni.
— A fiemei reprezentanza legutóbbi ülésén
1000 koronát szavazott meg a kárpáti falvak
újjáépítési mozgalomának támogatására, hogy ott
Fiume nevét megörökítsék. A nemzeti áldozat-
készség szobrára a reprezentanza 500-koronás
lemez helyeztet el «Fiume szabad város és ke-
rüllete» felírással, valamint a reprezentanza tag-
jainak nevével.

